

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Θεμιστοκλέους 4 10678 Αθήνα
Τηλ.: 210 3814735 & 210 3838759
info@pesede.gr | www.pesede.gr

Αριθμ. 29

Αθήνα, 22 Ιανουαρίου 2024

ΣΧΕΤ:

1. Ν3669/2008 – άρθρο 20, παρ.4
2. Π.Δ.71/2019 – άρθρο 64
3. Η με αρ.419/2023 απόφαση του Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΕΑΔΗΣΥ

ΠΡΟΣ :

Υπουργό Υποδομών &
Μεταφορών
κ. Χρ. Σταϊκούρα

ΚΟΙΝ :

Υφυπουργό Υποδομών
κ. Ν. Ταχιάο

ΘΕΜΑ: Ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης για την κατάργηση του ορίου ανεκτελέστου υπολοίπου δημοσίων συμβάσεων προς εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία – Άρση εμποδίων ανάπτυξης ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Όπως γνωρίζετε, με τα άρθρα 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008 και 64 του π.δ. 71/2019, όπως οι προβλέψεις αυτών έχουν ενσωματωθεί στα πρότυπα τεύχη διακηρύξεων δημοσίων έργων, έχει τεθεί η τήρηση των θεσπισθέντων ορίων ανεκτελέστου μέρους συμβάσεων δημοσίων έργων ως προϋπόθεση παραδεκτής συμμετοχής των ημεδαπών οικονομικών φορέων στους δημόσιους διαγωνισμούς.

Η διάταξη αυτή, εισάγει ανεπίτρεπτα διάκριση σε βάρος των ημεδαπών εγγεγραμμένων στις τάξεις 1^η έως 6^η στο ΜΗ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικών επιχειρήσεων, ήτοι σε βάρος του συνόλου των μελών μας, έναντι των αλλοδαπών επιχειρήσεων, των ημεδαπών επιχειρήσεων 7^{ης} τάξης του ΜΗ.Ε.ΕΠ. και των ημεδαπών μη εγγεγραμμένων στο ΜΗ.Ε.ΕΠ. επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, όπως κρίθηκε με την υπ' αριθ. 419/2023 απόφαση του Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΕΑΔΗΣΥ, η διάταξη του άρθρου 20 παρ. 4 του Ν.

3669/2008 σχετικά με το ανεκτέλεστο αντίκειται στα άρθρα 18 παρ. 1, 19, 58, 63 και 71 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και στις γενικές αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, όπως η **απαγόρευση διακρίσεων και οι αρχές της ίσης μεταχείρισης, της ελεύθερης ανάπτυξης του ανταγωνισμού, της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, της αναλογικότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης**. Ο φραγμός που τίθεται με το άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, και με το όμοιας διατύπωσης άρθρο 64 του ΠΔ 71/2019, έγκειται στο ότι η τήρηση των ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου δημοσίων συμβάσεων ως προϋπόθεση της παραδεκτής συμμετοχής σε δημόσιο διαγωνισμό δεν λειτουργεί ως κριτήριο ποιοτικής επιλογής και δη οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, όπως θα έπρεπε, **αλλά ως μέσο στήριξης των τάξεων πτυχίου, πλήττοντας την ανάπτυξη του ανταγωνισμού και μάλιστα κατά παράβαση**

- ⊖ **της αρχής της ίσης μεταχείρισης**, αφού για τις εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες στην 7^η τάξη παρέχεται εναλλακτικός τρόπος απόδειξης σε αντίθεση με τους οικονομικούς φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε όλες τις υπόλοιπες τάξεις του ΜΕΕΠ, και
- ⊖ **της αρχής της απαγόρευσης διάκρισης λόγω της ιθαγένειας**, καθόσον δεν προβλέπεται τέτοιος φραγμός για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις, αναφορικά με το ανεκτέλεστο υπόλοιπο δημοσίων συμβάσεων.

Η λειτουργία κατ' αυτόν τον άκαμπτο τρόπο του ανεκτέλεστου υπολοίπου των δημοσίων συμβάσεων οδηγεί σε σειρά στρεβλώσεων και δη:

- ⊖ α) Αποτελεί οριζόντιο αποκλεισμό και άρα μία επιχείρηση που το έχει υπερβεί δεν έχει δυνατότητα συμμετοχής σε διαγωνισμό ή εκτέλεσης έργου.
- ⊖ β) Δεν συνδέεται με οικονομικούς δείκτες της κάθε επιχείρησης αλλά με τα όρια που ισχύουν για κάθε τάξη πτυχίου ΜΗ.Ε.ΕΠ. Έτσι, μία επιχείρηση που έχει υπερβεί τα όρια, αλλά είναι εύρωστη, αποκλείεται άνευ άλλου τινός.
- ⊖ γ) Ακριβώς επειδή δεν συνδέεται με οικονομικούς δείκτες δεν παρέχεται η δυνατότητα στήριξης στις ικανότητες τρίτων ή ακόμη και ανταπόδειξης ότι ένας οικονομικός φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, αν και έχει υπερβεί τα όρια του ανεκτέλεστου υπολοίπου δημοσίων συμβάσεων που ισχύουν για την τάξη ΜΗ.Ε.ΕΠ. στην οποία ανήκει. **Έτσι, με τον τρόπο αυτό επανέρχονται εμμέσως και εκ πλαγίου, οι κλειστές τάξεις πτυχίου, για τις οποίες είχε στείλει προειδοποιητική επιστολή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.**
- ⊖ δ) Επιπλέον, οι μεγάλες επιχειρήσεις, που κατά τεκμήριο εκτελούν έργα στο εξωτερικό και αυτοχρηματοδοτούμενα έργα, **ευνοούνται αφού τα έργα αυτά δεν προσμετρώνται στο ανεκτέλεστο, παρά το γεγονός ότι -ιδίως τα αυτοχρηματοδοτούμενα- έχουν αυξημένες οικονομικές απαιτήσεις.**
- ⊖ ε) **Δεν προσμετρώνται ούτε τα ιδιωτικά έργα** με αποτέλεσμα μία επιχείρηση που δραστηριοποιείται αποκλειστικά στα δημόσια έργα να έρχεται σε δυσμενή θέση.
- ⊖ στ) Το ανεκτέλεστο εφαρμόζεται μόνο στις επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΗ.Ε.ΕΠ. με αποτέλεσμα να δημιουργείται αντίστροφη διάκριση έναντι των

αλλοδαπών επιχειρήσεων.

- ± ζ) Το ανεκτέλεστο εφαρμόζεται και σε μέλη ένωσης, δηλαδή δεν επιτρέπεται η σώρευση ικανοτήτων, αποτελώντας ένα αντικίνητρο για τη σύσταση κοινοπραξιών, contra στους στόχους των Ευρωπαϊκών Οδηγιών.
- ± η) Εφαρμόζεται και στους υπεργολάβους, ακόμη και αν ο υποψήφιος δεν έχει υπερβεί τα όρια, καθιστώντας σαφές ότι συνιστά λόγο αποκλεισμού, αποτελώντας αντικίνητρο για τις υπεργολαβίες.
- ± θ) Η υποχρέωση συμπερίληψης του ανεκτέλεστου στα έγγραφα της σύμβασης συνιστά παραβίαση της Οδηγίας, αφού οι αναθέτουσες αρχές έχουν την ευχέρεια να θεσπίζουν κριτήρια άλλα από αυτά που ορίζει ο νόμος.

Τα εμπόδια που θέτονται με τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008 και 64 του π.δ. 71/2019 **παραβιάζουν κατάφωρα το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.**

Εξάλλου, το ίδιο ακριβώς έχει επισημάνει και η Επιτροπή Ανταγωνισμού στην κανονιστική της παρέμβαση για τον κλάδο των κατασκευών, σύμφωνα με την οποία διαπιστώνει ότι :

- ✓ δεν υπάρχουν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού,
- ✓ υπάρχει υψηλός βαθμός συγκέντρωσης στην συγκεκριμένη αγορά (κυρίως μεγάλων δημοσίων έργων) η οποία έχει έντονα ολιγοπωλιακή διάρθρωση, ενώ ιδιαίτερα συγκεντρωμένος φαίνεται να είναι και ο κλάδος
- ✓ αύξηση των φραγμών εισόδου – θεσμικά εμπόδια - σε ορισμένες από τις επιμέρους αγορές.

Επίσης, θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι η απαίτηση απόδειξης του ανεκτέλεστου ορίου δημιουργεί γραφειοκρατία και απώλεια πολύτιμου χρόνου και για τις επιχειρήσεις και για τους φορείς του Δημοσίου.

Τέλος, σας επισημαίνουμε ότι το όριο του ανεκτελέστου έχει δημιουργήσει σωρεία προδικαστικών προσφυγών μεταξύ των υποψήφιων Αναδόχων και πολύ συχνά, για εντελώς τυπικούς λόγους, όπως για παράδειγμα την μη αριθμητική αναφορά του υπολοίπου ανεκτελέστου, ακυρώνονται οι προσωρινοί Ανάδοχοι και ζημιώνεται οικονομικά το Δημόσιο.

Κύριε Υπουργέ,

Το θέμα είναι απολύτως επίκαιρο και πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστεί ενόψει του μεγάλου όγκου και προϋπολογισμού των έργων που δημοπρατούνται στις μέρες μας, προκειμένου να επέλθει ισορροπία στην αγορά και να εκτελεστούν έγκαιρα και έντεχνα τα έργα στη Χώρα μας από περισσότερες υγιείς και ικανές Εργοληπτικές Επιχειρήσεις.

Ζητούμε λοιπόν, την κατάργηση της προϋπόθεσης τήρησης των ορίων ανεκτελέστου μέρους συμβάσεων Δημοσίων Έργων για τις εγγεγραμμένες στο ΜΗ.Ε.ΕΠ. ημεδαπές Εργοληπτικές Επιχειρήσεις, για τη συμμετοχή στους Δημόσιους Διαγωνισμούς.

Μετά τιμής
Για την ΠΕΣΕΔΕ

Η Πρόεδρος

Μαρία Τσιομπάνου

Ο Γεν. Γραμματέας

Ιωάννης Δερμεντζόγλου